

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Tempore

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1631

Paraphrasis in Epistolam B. Pauli ad Ephesios V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47044](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47044)

DOMINICAE XX. POST TRINITATEM.

673
Cogitationes
malæ an sint
peccata.
Matth. 15.

ret, Nam cum Pharisei discipulos Christi notarent, propterea quod non laubant manus suas manducaturi, Dominus illos excusans, dicebat. Non lotis manibus manducare, non coinquinat hominem: sed ea quæ de corde exeunt, hæc sunt quæ coinquinant hominem: & exempli gratia multa, quæ de corde exeunt coinquinantia hominem recensens, nominat etiam cogitationes malas. Sunt igitur cogitationes malæ cauendæ. Quæ, inquis sunt malæ: Hæc scilicet, quorum opera si fierent, essent mala aut damnabilia, horum etiam cogitationes sunt noxiæ & malæ, non quia sunt nudæ cogitationes tantum & phantasiæ, quantum attinet ad actum cogitandi, sed ut sunt peccatorum cogitationes, quarum res cogitatæ delectant, tamen si cõsensus repugnet ad operandum, non tamen repugnat in cogitationibus rerum cogitatarum ad delectandum, seu ad corde voluptuandum in illis. Prohibet autem adeo Dominus peccatum, ut nolit seruos suos neque opere, neque lingua, neque affectu, neque delectatione consentire per rationem peccato. Iterum dico, adeo tibi Deus prohibuit peccatum, ut nolit non solum ut agas peccatum, sed etiam nolit, ut tu illud velis, optes aut diligas: imo nolit ut sponte sinas affectu tuum esse inclinatum peccato, aut ut in peccato, hoc est, ut in re cogitata quæ peccatum est, sponte delecteris voluptuerisque, ut sic sæpe in his qui carnalia meditantur. Potest tamen fieri, ut tentatio carnalis, aut in carne, aut in imaginatione & affectu te inuitum molester, imo etiam secundum rationem inuitum sensualem appetitum tuum delectet, & sis nihilominus absque periculo mortalis peccati. Non potest autem (ut doctoribus sanctis placet) fieri, ut quis voluptatis aut delectationis animi gratia in peccato mortali cogitato (etiam si nolit illud facere) delectetur animo delibato, & in delectationem rei cogitatæ consentiat absque periculo mortalis peccati. Quod à nobis auertat Iesus Christus, Dei Filius in secula benedictus, Amen.

Cogitationes
quæ nam sint
malæ.

DOMINICA XX. POST DOMINICAM S. Trinitatis, Epistola B. Pauli Apostoli ad Ephesios V.

Videte quomodo caute ambuletis. Non quasi insipientes, sed ut sapientes, redimentes tempus, quoniam dies mali sunt. Propterea nolite fieri imprudentes, sed intelligentes, quæ sit voluntas Dei. Et nolite inebriari vino, in quo est luxuria: sed impleamini Spiritu sancto, loquētes vobismetipsis in Psalmis & hymnis, & canticis spiritualibus, cantantes & psallentes in cordibus vestris Domino: gratias agentes semper pro omnibus in nomine Domini nostri Iesu Christi, Deo Patri subiecti inuicem in timore Christi.

PARAPHRASIS IN EANDEM EPISTOLAM.

An te monuerat Apostolus Ephesios tenebrarum operibus non communicare, nec horum participes fieri: magis autem ea redarguere. Hic autem admonet, ut cauti ambulent atque prudenter, dicens: Videte, ac sagaciter vobis prospicite, quomodo prudenter & caute ambuletis, circumspiciendo vobis in omni loco & opere, quomodo teneationum insipientes.

Ambulandis
quomodo
sit caute &
prudenter.

QQQQ dias,

T. VI
21

1. Theff. 5.

Tempori ea
ascribi quæ
sunt in tem-
pore.

Matt. 6.

1. Mach. 12.

Proverb. 20.

Prover. 19.

Ebrietas spi-
ritus, sancti
& sobria.

2. Cor. 1.

Rom. 12.

Matt. 23.

Eccle. 4.

diæ, peccatorumque euitetis occasiones, ne aut vestris, aut aliorum vitio inquinemini. Non quasi insipientes, ut hi faciunt, qui quamuis nulla peccandi voluntate trahantur, à specie tamen mali non abstinere, quod est insipientiæ, dum alijs occasionem præbent scandalis: sed ambuletis, inquit, ut sapientes, quorum conuersatio tam in interiori, quam exteriori homine coram Deo & hominibus irreprehensibilis sit: recuperantes tempus aliquando infructuose transactum, aut redimentes illud, ne ociose transigendum amittatis, quo nunc eo sitis feruentiores, quanto olim negligentiores fuistis, quoniam dies mali sunt: Non quod dies in se sint mali, sed quod ex tempore homo facillime sibi materiam occasionemve, nisi prudensissime circumspiciat, sumat delinquendi. Ascribuntur enim tempori, quæ sunt in tempore. Inde est quod Christus dicit: Sufficit diei malitia sua. Et in Machabæorum libro: Videns Ionatas quia tempus eum iuuat. Sequitur: Propterea nolite fieri imprudentes, indiscreti, aut non circumspecti, ne multa negligentis faciendæ, neque negligendæ faciatis, sed intelligatis quæ sit voluntas Dei, quid à vobis ille requirat, quidve illi placeat. Non vinum moderate sumptum, sed ebrietatem vobis prohibeo, ex quo luxuria generatur. Ita enim dicit: *Nalite inebriari vino in quo est luxuria.* Idcirco quoque dicit Sapiens. Luxuriosa res vinum, & tumultuosa ebrietas. Quicumque his delectatur, non erit sapiens. Porro, luxuria ubi fuerit, ibi commorari non potest Spiritus sanctus. Ideo monet, dicens: Sed impleamini Spiritu sancto, qui vos diuino salubriter inebriet amore, mentesque vestras ab amore temporalium ad æternorum desiderium transmutet. Applicat autem similitudinem ad sanctam hanc ebrietatem spiritus, eorum consuetudinem qui calicibus student epotandis, interimque nugantur simul iuxta vinum confabulantes & cantantes. Ideo impleamini, inquit, non vino in quo est luxuria, sed Spiritu sancto, in quo sobria est ebrietas mentis. Colloquentes vobisipsis alterutrum in Psalmis, in hymnis ac laudibus Dei, & in canticis spiritualibus, quæ futura gaudia cælestiumque bonorum memoriam præcludunt: cæcantes & psallentes in cordibus vestris Domino tanquam hi qui diuino amore suauiter eius memoria sunt ebrii, & gratias agentes Deo, non ad horam, sed semper pro omnibus eius beneficijs, pro omnibus quoque hominibus, quorum consolatio & gaudium vestra debet esse consolatio & gaudium, sicut membra sibi gratulari vnus corporis decet. Neque enim si oculus doluerit, & dolore recedente sanitati fuerit restitutus, minus gaudebunt singula alia membra, quam si ipsa fuissent afflicta, & denuo liberata. Ideo monet pro omnibus nos gratias agere Deo Patri misericordiarum, & totius consolationis, idque in nomine Domini nostri Iesu Christi, per quem hæc omnia nobis dantur, in quem quoque si agnoscimus hoc, resultat omnis laus & gratiarum actio, quam Patri offerimus per Filium seu per nomen Domini nostri Iesu Christi. Itaque hæc omnia agentes, estote ergo vos inuicem quoque humiles & subiecti, alter alterum honore præueniens, alter alteri deferens, portans, dissimulans, tribuens, ignoscens, & minorem vilioremque vnusquisque se omnibus sentiens in timore Christi, qui dixit: *Qui maior est vestrum, sit sicut minister vester.* Et Ecclesiasticus: *Quanto maior es, humilia te in omnibus.*

EXEGE-